

โครงการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาแบบ แลกเปลี่ยนความรู้ของผู้ที่มีอาชีพเหมือนกัน อันจะนำไปสู่การเป็นชุมชนปฏิบัติการเรียนรู้ด้าน ศิลปกรรม (Community of Arts Practice) หรือ CoAP เป็นการพัฒนาวิธีวิทยาใหม่ๆเพื่อใช้ในการ พัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน โดยผู้วิจัยมีแนวคิดเรื่อง CoAP ที่จะนำมาใช้เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการ ออกแบบและหารูปแบบที่เหมาะสมด้านการพัฒนาชุมชน

ดังนั้นในการปฏิบัติงานภาคสนามผู้วิจัยให้ความสำคัญของการออกแบบการวิจัยให้เป็นการ วิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยนำวิธีวิทยาที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานแนวคิดทางด้านมานุษยวิทยาและ สังคมศาสตร์ แนวคิดด้านวัฒนธรรม รวมทั้งแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ พัฒนาวิธีวิทยาที่เรียกว่า เทคนิคการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแบบเครือข่ายสาธารณะใช้ ควบคู่กับการ สร้างแบบจำลองชุมชนปฏิบัติการด้านความรู้ศิลปกรรม โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกชุมชน ปฏิบัติการด้านการเรียนรู้ศิลปกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่มีผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมประเภทเครื่อง สังกโลกในพื้นที่มรดกโลกสุโขทัย จำนวน 4 ชุมชนมาใช้ด้วยเหตุผลด้านความโดดเด่นทาง องค์ประกอบด้านศิลปกรรมประเภทเครื่องปั้นดินเผา ระยะเวลา และเนื้อหาของผลงานที่แสดงให้เห็น ถึงอัตลักษณ์และวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับระบบวัฒนธรรมและ ระบบความรู้ของคนในชุมชนอื่นๆ

ผลที่ได้จากโครงการวิจัยฯ ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ร่วมสมัยของกลุ่ม เครื่องปั้นดินเผา ซึ่งตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคจำนวน 80 ชิ้นมีรูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีที่ สอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่พัฒนามาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งชุมชนเกิดจากการ แลกเปลี่ยนความรู้ ในฐานะที่เป็นกุญแจสำคัญของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เป็นสังคมที่มีเครือข่าย มีความเข้มแข็งและมีพลังทางปัญญา ในการจัดทำชุมชนปฏิบัติการเรียนรู้ด้านศิลปกรรม เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนาระบบคิดและกระบวนการความรู้ของคนในชุมชน โดยอาศัยความรู้ท้องถิ่นเป็น เครื่องมือเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นชุมชนปฏิบัติการด้านการ เรียนรู้ทางด้านศิลปกรรมในขณะเดียวกันชุมชนได้มีกระบวนการสืบค้นภูมิปัญญา เพื่อ โยงใยความรู้ ในมิติต่างๆเข้าด้วยกันจนสามารถจัดทำเอกสารเกี่ยวกับนวัตกรรมภูมิปัญญาของตนได้ และอัน นำไปสู่การเป็นแหล่งการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมทางด้านเครื่องปั้นดินเผาที่สำคัญของภูมิภาค ต่อไป

The major objective of this research is to develop the ceramic products by adopting new technique of exchanging knowledge among the same career of ceramic producers. In order to fulfil it goal, the researchers apply the community of arts practice (CoAP) in the process of community art development.

This research was an operational research. The mix-method of anthropology and social sciences, especially the cultural dimension such as local wisdom was adopted. The researchers developed a new technique called “public social interaction network/PSIN”. Simultaneously the CoAP model was constructed. 4 communities were choosing purposively according to their specific characteristics of art elements based on the ceramic type. This included time, content of work identity and life style.

This research found that 80 pieces of the contemporary ceramic products which had a strong connection with consumers’ needs had patterns, contents, and process related to socio-cultural context of local community. These products lastly became a significant contemporary art of local community. These products based on local wisdom and a best practice of knowledge management. They connected the people, strengthened the community relationship and created the cultural innovations which were in the form of ceramic products. These products provided the communities the opportunity to be a good practice of the cultural tourist site of this region in the future.